Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: Z/24/270499

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Vervolgstap toetreding tot gemeenschappelijke regeling Belastingsamenwerking Rivierenland (BSR) en opheffing Munitax

Collegedatum: 23 september 2025

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

Geen zienswijze aan het college kenbaar te maken met betrekking tot het ontwerp van de Gemeenschappelijke Regeling Belasting Samenwerking Rivierenland 2027 (BSR)

Aanleiding
Op 15 april jl. is door de vijf colleges van de deelnemende gemeenten van Munitax (Berg en Dal, Beuningen, Heumen, Druten, Wijchen) het principebesluit genomen om de gemeentelijke belastingtaken die Munitax momenteel uitvoert over te zetten naar de BSR. Dit principebesluit is genomen naar aanleiding van de uitkomsten van het onderzoek uitgevoerd door Berenschot. In dit onderzoek werd bekeken of een overgang schaalgrootte voordelen oplevert en wat de (mogelijke) gevolgen zijn van een overgang van de uitvoering van de gemeentelijke belastingtaken naar BSR. U bent hierover geïnformeerd door middel van raadsinformatienota VB/Raad/25/02137.

Op basis van het principebesluit is vervolgens het overleg met BSR opgestart om te bespreken onder welke voorwaarden toetreding kan plaatsvinden. Tussen partijen is vastgesteld dat hierbij sprake is van het juridische en arbeidsrechtelijke begrip ‘overgang van onderneming’ op grond waarvan personeel dat op 1 januari 2027 (de beoogde datum van toetreding) nog in dienst is van Munitax met alle lasten en lusten door BSR moet worden overgenomen. Inzet van beide partijen is om de hiermee gepaard gaande kosten zo laag mogelijk te houden en actief het overleg met de werknemers en bonden te zoeken.

Daarnaast is door BSR een concept opgesteld van de gemeenschappelijke regeling zoals deze er na toetreding door de Munitax gemeenten moet komen uit te zien (**bijlage 1**). Bij het toetreden tot een gemeenschappelijke regeling dient uw raad allereerst in de gelegenheid te worden gesteld zijn eventuele zienswijzen op de ‘Ontwerp Regeling BSR 2027’ kenbaar te maken. Hier strekt onderhavig voorstel toe.

Los van de met dit concrete voorstel samenhangende informatie is voor een goede en complete beeldvorming van uw raad ook nog andere informatieoverdracht nodig. Hiervoor is raadsinformatienota nr. 5018211 opgesteld welke tegelijkertijd met dit raadsvoorstel aan de griffie is aangeboden.
Deze raadsinformatienota geeft ook antwoord op raadsvragen die vanuit de raden van Berg en Dal en Wijchen zijn gesteld over de omvang van incidentele en structurele kosten en de hiermee samenhangende te verwachten terugverdientijd.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit
15-04-2025	Informatienota raad: Voorlopig onderzoeksresultaat mogelijke overstap naar BSR en vervolgstappen

Gewenst resultaat
De zienswijze op de 'Ontwerp Gemeenschappelijke Regeling BSR 2027' van uw raad te verkrijgen, waardoor het mogelijk wordt het verdere proces voor toetreding tot de GR BSR en de opheffing van de GR Munitax (formeel: 'Regeling Gemeenschappelijk Belastingkantoor Beuningen') in gang te zetten, zodat overgang van taken per 1 januari 2027 wordt gerealiseerd.

Argumenten
1.1 Het is wenselijk om onze belastingtaken over te brengen naar BSR
Het besluit om toe te treden tot BSR en tot het opheffen van Munitax is niet zonder reden. Dat blijkt ook uit het Berenschot-rapport. We herhalen hierbij de belangrijkste redenen om tot dit besluit te komen.

a. Een grotere robuustheid.
Munitax is een relatief kleine organisatie die, complimenten op hun plaats, goed werk heeft verricht. Echter de complexiteit van de belastingwetgeving en de dienstverlening neemt alleen maar toe. Een grotere organisatie als BSR heeft in zich dat ze minder kwetsbaar is, omdat er meer medewerkers in dienst zijn die elkaar kunnen vervangen. Ook is door de grootte van de organisatie een verdere specialisatie mogelijk en is het hebben en bijhouden van kennis beter geborgd.

b. Verbeteren dienstverlening.
Door minder kwetsbaarheid en een brede kennis opgedaan door de uitvoering van de verschillende deelnemers in de BSR kan de dienstverlening verbeteren.

c. Kostenreductie.
Door Berenschot is berekend dat uitvoering van de taken door BSR zal leiden tot structureel fors lagere uitvoeringskosten. Dit blijkt ook uit de offerte die BSR aan de vijf gemeenten heeft gedaan. Door de grootte zal ook de efficiency toenemen. De over te nemen werkzaamheden van Munitax zijn overeenkomstig de huidige taken die BSR uitoefent en kunnen ingepast worden in hun lopende uitvoering.

1.2 Conform de Wgr dient uw raad in de gelegenheid te worden gesteld om een zienswijze te geven op het ontwerp van de nieuwe gemeenschappelijke regeling, voordat vervolgstappen kunnen worden gezet.
Wij hebben extern juridisch advies ingewonnen over de te doorlopen stappen om tot de BSR te kunnen toetreden. Nadat de colleges van de aan Munitax deelnemende gemeenten in september 2025 hebben besloten om uit te spreken voornemens te zijn toe te treden tot de BSR, dienen als vervolgstap de raden van de aan Munitax deelnemende gemeenten in de gelegenheid te worden gesteld om over het concept van de nieuwe gemeenschappelijke regeling (**bijlage 1**) eventuele zienswijzen aan hun colleges kenbaar te maken.

1.3 Doordat uw raad nu al in de gelegenheid is om zijn zienswijze kenbaar te maken kunnen we hier bij de vervolgstappen tot toetreding beter rekening mee houden.
Dit dient volgens de Wgr binnen uiterlijk 8 weken na ontvangst van de ontwerpregeling te gebeuren. De raad mag ook van de mogelijkheid tot het geven van zienswijzen afzien. De betekenis van deze stap moet niet zozeer worden gezien in het aanbrengen van wijzigingen in de concept-regeling. Pas als de Munitax-gemeenten toetreden hebben deze een positie om eventuele wensen hierover neer te leggen bij het AB. De betekenis is meer gelegen in de mogelijkheid voor de raad om eventuele onduidelijkheden in de regeling te benoemen en uitleg te geven over bepalingen wanneer de raad daar behoefte aan heeft. Hierop kan het college dan gemotiveerd terugkomen bij de stap waarin de raad toestemming verleent om de regeling ook daadwerkelijk aan te gaan c.q. te treffen. Door nu al inzicht te krijgen in eventuele onduidelijkheden kan de laatste stap efficiënter verlopen.
Gelet op het financieel en inhoudelijk belang dat we hebben om per 1 januari 2027 toe te treden tot BSR adviseren we de raad om geen zienswijze uit te brengen. Voor ieder jaar dat we later toetreden lopen we naar verwachting een bedrag van ca. € 355.000 mis. Meer informatie hierover treft u aan in de genoemde raadsinformatienota.
We zien in het ontwerp van de regeling ook geen aanleiding om uw raad te adviseren een zienswijze uit te brengen. Zie het gestelde onder argument 1.4.
Indien de raad besluit af te zien van het indienen van een zienswijze is ook duidelijk dat de raad positief staat tegenover toetreding. Verderop in de procedure is overigens nog toestemming van uw raad nodig om de regeling ook daadwerkelijk aan te kunnen gaan. Deze kan evenwel slechts worden geweigerd wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

1.4 De ontwerpregeling is vergelijkbaar met andere gemeenschappelijke regelingen die we als gemeente hebben getroffen
De GR Munitax is een zogenaamde Centrumgemeenteregeling. Bij de GR BSR is sprake van een Openbaar Lichaam. Dit is de zwaarst mogelijke vorm van een GR, met een Algemeen Bestuur, een Dagelijks Bestuur en een Voorzitter. Daarvan is nu bij Munitax geen sprake. Er is dus van een verzwaring sprake. Door deze verzwaring krijgen we als gemeente ook meer te zeggen over de wijze waarop de taken worden uitgevoerd, omdat iedere deelnemer in het Algemeen Bestuur is vertegenwoordigd. De GR BSR is daarmee vergelijkbaar met regelingen zoals de MGR, GMR, GGD en VRGZ. Veel van de bepalingen die hierin zijn opgenomen zien we dan ook bij de GR BSR terug.

Tegenargumenten en risico's
1.1 Aan het in gang zetten van het proces van toetreding tot BSR zitten enkele risico's

a. Er bestaan risico's op het gebied van continuering van de bestaande dienstverlening tot op het moment van de overstap. Het doorlopen van dit hele proces heeft personele gevolgen. We zien nu al dat een gedeelte van het personeel op eigen initiatief op een andere plek een nieuwe functie vindt. Dit heeft gevolgen voor de continuïteit van de dienstverlening totdat de uitvoering van de gemeentelijke belastingtaken daadwerkelijk over is gegaan.
   Er zijn om deze reden dan ook incidentele kosten geraamd voor de inhuur van externen. Externen hebben alleen niet dezelfde kennis en ervaring als het vaste personeel, waardoor toch effect op de dienstverlening ontstaat. Munitax beperkt de gevolgen zoveel mogelijk. BSR heeft aangegeven te willen kijken of zij kunnen helpen, mocht daar behoefte aan zijn.

b. Een tweede risico is het niet tijdig overeenkomen van een sociaal plan voor de medewerkers met de vakbonden. We proberen dit in goed overleg met de bonden te voorkomen.

Wij zijn van oordeel dat de structurele voordelen van toetreding rechtvaardigen dat we op het incidentele vlak enig risico lopen. Ons handelen is er uiteraard op gericht deze risico's zoveel mogelijk te beperken.

Financiële gevolgen
Met dit besluit sec zijn geen kosten gemoeid.

Om uiteindelijk tot de BSR te kunnen toetreden zijn echter wel substantiële incidentele kosten gemoeid. Wanneer we bij uw raad terugkomen voor het definitieve besluit tot toetreding vragen we uw raad om akkoord op het geheel van incidentele kosten en zullen daarbij ook een dekkingsvoorstel doen. Meer informatie over de hoogte van incidentele en structurele kosten treft u aan in de genoemde raadsinformatienota.

Om tot een definitief besluit tot toetreding te kunnen komen moeten overigens wel aanloop- / projectkosten worden gemaakt. Het betreft een incidenteel bedrag van ca. € 80.000, waarvan we conform vaste verdeelsleutel ca. € 11.000 aan Druten toerekenen. De kosten betreffen de kosten die we voor de externe projectleider en PFO-adviseur maken, alsmede overige externe advieskosten. Deze kosten zijn niet in de lopende begroting opgenomen, maar vallen binnen de afgesproken grenzen waarbinnen het college - zonder voorafgaande toestemming van de raad – af kan wijken van de begroting. Wij zullen deze kosten in de Najaarsnota verwerken.

Communicatie
Afgesproken is dat de gemeente Beuningen als centrumgemeente verantwoordelijk is voor de communicatie namens alle deelnemende Munitax gemeenten. Er is een communicatieplan opgesteld en er zal tijdig en duidelijk informatie worden verstrekt aan burgers, ondernemers en andere belanghebbenden.

Inwonersparticipatie
N.v.t.

Uitvoering of Vervolgstappen
- Met het streven in januari 2027 de gemeentelijke belastingtaken bij BSR te beleggen dient een strakke planning gevolgd te worden.
- In onderhavig voorstel wordt aan uw raad voorgesteld af te zien van het uitbrengen van een zienswijze aan ons college.
- Vervolgens moeten de colleges de raden om toestemming vragen tot toetreding tot de BSR en opheffing van de GR Munitax worden gevraagd. Indien er zienswijzen zijn geuit door de raad, wordt de beantwoording daarvan in dit voorstel meegenomen. De bedoeling is dat een raadsvoorstel hiervoor in december 2025, of januari 2026 voor de raad wordt geagendeerd.
- BSR zal op haar beurt advies inwinnen bij het algemeen bestuur over het verzoek tot toetreding en om toestemming vragen aan de deelnemende organisaties van BSR. Dit zal begin 2026 plaatsvinden.
- Daarmee is het formele proces tot toetreding afgerond en kan toetreding per 1 januari 2027 verder worden voorbereid.

- Tenslotte zal als sluitstuk het opheffen van de GR Munitax ter hand worden genomen. Daarvoor is overigens geen toestemming van uw raad nodig.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.